

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU!

*AKO TE POSLUŠA,
STEKAO SI BRATA.*

mihael

21 / 2020.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XV. (2020.), Broj 21(451)
DVADESET I TREĆA NEDJELJA
KROZ GODINU
6. rujna 2020.**

Kontakt:
vič. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici: <https://www.youtube.com/>

RUJAN

Ned. 6.	DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU Zakarija; Eleuterij; Boris; Davor
Pon. 7.	Marko Križevčanin; Regina
Uto. 8.	RODENJE MARIJINO MALA GOSPA
Sri. 9.	Petar Klaver; Strahimir
Čet. 10.	Nikola Tolentinski; Pulherija
Pet. 11.	Proto i Hijacint; Helga
Sub. 12.	Ime Marijino; Dubravko

MEDITACIJA

Bog u neprilici 3

SLUŽBA RIJEČI DVADESET I TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
Osluškovati jedni druge 4

ČITANJA
Ako te poslušā, stekao si brata. 6

HOMILIJA
Bratska opomena 8

KATEHEZA
Bolesničko pomazanje 10

Mali vjeronaučni leksikon 12

NAŠI POKOJNI 14

Mala Gospa 16

<https://somuchbible.com/>

Bog u neprilici

Ako dvojica od vas na zemlji jednostužno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima..., obećava Isus pri kraju današnjeg evanđeoskog čitanja.

Ne dovodi li tom svojom tvrdnjom Oca u nepriliku?

Uzmimo najobičniji svakodnevni primjer: u nekom selu dvojica zemljoradnika mole Boga za kišu, a druga dvojica za lijepo vrijeme. Kakao da Otac udovolji svoj četvorici? Što dakle znači Isusovo obećanje?

Slijedeći primjer još je složeniji. Neka žena je po završetku rata slavodobitno pričala: *Molili smo se i bili uslišani: sve su bombe pale na drugi dio grada.* A žena iz drugog dijela grada žalila se: *Molili smo se tako gorljivo da gorljivije nismo mogli, ali nismo bili uslišani. Bombe su kao uklete pale upravo na naš dio grada.*

Nije li se tu Bog našao u neprilici? Kako je mogao uslišati molitve jedne i druge strane? Zašto je jedne molitelje uslišao, a druge nije? Nismo li u neprilici i mi sami, kad ne znamo kakao to protumačiti?

Objašnjenje moramo tražiti u sklopu cjelovite evanđeoske poruke. A ta nam poruka nedvojbeno govori da je zemaljski život samo dio našega življenja i zato samo djelomično ispunjava naša očekivanja. Ta će očekivanja u cijelosti biti ispunjena kad se budemo domogli punine življenja, a to će se dogoditi u vječnosti.

Otac će - prema Isusovu obećanju - ispuniti svaku našu molbu u onoj mjeri u kojoj će biti usklađena s našim vječnim životom. Tom usklađivanju može čovjeka voditi lijepo vrijeme, jer će se za njega zahvaljivati Bogu. A može ga voditi i neko iznenađenje, na primjer da priželjkuje lijepo vrijeme, a iznenadi ga kiša, ali je on i za kišu zahvalan: *Ta Bog zna što čini, neću se buniti protiv vremena...* Na taj način čovjek se usavršava u strpljivosti i predanosti volji Božjoj. Nekoga će Bog spasiti od bombardiranja te ga tako učvrstiti u priznavanju Božje dobrote, drugome bombardiranjem pruža priliku da vidi kako je sve ovozemaljsko prolazno. Ujedno mu pruža priliku da učini nešto dobra onima koji su u bombardiranju sve izgubili. Tako ijedne i druge odgaja za vječnost.

Što dakle odgovoriti onome tko kaže da ga Bog nije uslišao, zato što mu nije dao ono za što ganje molio?

- *Bog je uslišao tvoju molitvu, samo što ti to ne vidiš, jer ti je pred očima samo jedan dio. Kad budeš pred sobom imao cjelinu, vidjet ćeš danje unutar te cjeline tvoja molba uslišana.*

Osluškovati jedni druge

Proročki uspjeh i neuspjeh

Prorok Ezekiel susreće se s tipičnim problemom koji muči proroke, a to je (ne)uspješnost njihova djelovanja. No, sam Bog kao da mu daje odgovor iz svoga vlastitog iskustva. Bog naime uspoređuje proročku službu za koju je izabrao Ezekiel s dužnošću stražara koji čuva grad, i koji je kad vidi da se približava neprijatelj dužan zatrubiti u rog i upozoriti narod na opasnost koja mu prijete (usp. Ez 33,1-6). Dalje spada na same ljude hoće li stražarovo upozorenje poslušati i pripremiti se za obranu, ili će ga zanemariti i na kraju poginuti. Tako je i sa svakom drugom opomenom. Prorok Ezekiel po Božjem je nadahnuću, svjestan svoga poslanja i svojih ograničenja. Ukoliko ne bi opominjao ljude koji griješe, on sam snosio bi krivicu za sve zlo što se dogodi. No, ako opominje, on izvršava svoju dužnost, i odgovornost prelazi na slušatelje. Pitanje hoće li se grešnik obratiti nije više u prorokovoj moći. Tu je njegova moć ograničena. On je od Boga ovlašten da ljudima navijesti Božju riječ, ali nema nikakve vlasti nad čovjekovim srcem i njegovom slobodom. No, to prorokovo ograničenje na neki je način i njegova zaštita. On spašava svoj život već time što propovijeda i opominje, te njegovo spasenje ne ovisi o tome kako će riječ koju naviješta biti prihvaćena.

Ljubav i Zakon

Rečenica »Nikom ništa ne dugujete, osim da jedni druge ljubite«, na prvi pogled zvuči paradoksalno. Naime, ljubav koja se može ostvariti jedino u slobodi, ovdje je opisana kao dug i dužnost. Pavao dalje objašnjava svoju postavku stavljajući ljubav u odnos prema Zakonu. Pri tome navodi nekoliko zapovijedi Dekaloga, kao temeljnog dijela Zakona koji se pak čitav može sažeti u rečenicu iz tzv. Kodeksa svetosti u Levitskom zakoniku »Ljubi svoga blišnjega kao samoga sebe«

Premda nije moguće uspostaviti literarnu ovisnost između Poslanice Rimljanima i sinoptičkih evanđelja gdje Isus govori na sličan način (Mt 22,40; Mk 12,31; Lk 10,27), nije isključeno da je Pavlu bila poznata ta sinoptička predaja o Isusovu neraskidivom povezivanju zapovijedi ljubavi prema blišnjemu, i zapovijedi ljubavi prema Bogu. U svakom slučaju Pavlova misao je jednaka Kristovoj: ispunjenje Zakona u kojem je izražena Božja volja ostvaruje se u ljubavi prema blišnjemu. To ne znači da se ljubav svodi na Zakon, ali je sigurno da se Zakon bez ljubavi ne ispunja. Budući pak da se ne radi o bilo kakvom zakonu, nego o Zakonu u kojem je Bog dao svom narodu svoje zapovijedi »da uzmogne živjeti«, u tom je smislu moguće i potrebno govoriti o ljubavi kao nečemu što smo jedni drugima dužni.

Ljubav i opomena

U središtu današnjeg evanđeoskog odlomka jest institucija bratske opomene. Istu temu već smo susreli u prvom čitanju, a temeljni starozavjetni tekst nalazi se u Levitskom zakoniku: »Ne mrzi svoga brata u svom srcu! Dužnost ti je koristiti svoga sunarodnjaka. Tako nećeš pasti u grijeh zbog njega.«.

U židovstvu Isusova vremena institucija bratske opomene veoma slična onoj koja je izražena u Evanđelju po Mateju evidentirana je i među kumranskim rukopisima. Tako u Pravilu zajednice (iz I. ili II. stoljeća prije Krista) među ostalim propisima stoji i ovo: »Neka nitko ne iznosi pred Mnoštvo (rabbim) optužbu protiv drugog člana zajednice, ako ga prije nije opomenuo pred svjedocima«. Očigledno, svjedoci o kojima je tu riječ nemaju ulogu da potvrde krivicu optuženoga, nego da svjedoče samoj opomeni, i na taj način pozitivno utječu na njezinu učinkovitost. Istom ako dotični ne poslušna pred svjedocima, slučaj se izlaže pred čitavom zajednicom.

Tako je i u Matejevoj verziji bratske opomene, s time da on dodaje još jedan pretkorak, a to je opomena u četiri oka. Ona, naravno nije isključena ni u kumranskoj proceduri, ali je u Evanđelju takoreći dignuta na razinu kanonske zapovijedi i reflektira istančaniji osjećaj za diskreciju. Stoga su u svemu tri stupnja evanđeoske bratske opomene: 1) nasamo, u četiri oka; 2) pred dvojicom ili trojicom svjedoka; 3) pred Crkvom. Ukoliko se brat koji je sagriješio ne popravi na nijednoj od navedenih razina, preostaje posljednja mjera, a to je isključenje iz zajednice »Neka ti bude kao poganin i carinik«. No,

imati stav prema bratu kao prema poganinu i cariniku, ne označava ipak potpunu blokadu komunikacije, i ne isključuje po sebi mogućnost povratka u zajednicu. Najbolje je zapravo reći da to pitanje u tekstu ostaje otvorenim, a pouka o bratskoj opomeni zaključuje se ovlašću »vezanja i odrješivanja na zemlji« koja se izjednačuje s ovlašću »vezanja i odrješivanja na nebu«. Ta ovlast, koju je na poseban način Isus prethodno dao Petru sada se proširuje na sve učenike i mogla bi se prereći ovako: *odnosi koji vladaju među ljudima na zemlji izravno su povezani s odnosom prema nebu*. Imamo li pak na umu Matejev način izražavanja, riječ je zapravo o odnosu prema Bogu. Božji sudovi nisu ljudski sudovi, ali isto tako Bog nije indiferentan prema tome kako se grešni ljudi odnose jedan prema drugomu.

Nakon pouke o bratskoj opomeni slijedi u današnjem odlomku i kratka pouka o zajedničkoj molitvi. Ovakav poredak pouka možda je i plod mnemotehničke metode u kojem se jedan do drugoga stavljaju tekstovi koji imaju neki zajednički pojam koji omogućuje lakše pamćenje. U ovom slučaju to bi bilo spominjanje »dvojice ili trojice«. Međutim, dvojica ili trojica sabrana u molitvi u Isusovo ime u ovom kontekstu zasigurno predstavljaju i pozitivni ishod bratske opomene koja je u svojoj biti čin bratske ljubavi. U liturgijskoj tradiciji Crkve to je možda najljepše izraženo u darovnoj pjesmi Velikog četvrtka koja započinje riječima »Gdje je ljubav, prijateljstvo, ondje je i Bog«. Stajati zajedno pred Bogom nalaže da braća budu međusobno izmirena i Božja je prisutnost među njima u tome slučaju zajamčena.

Prvo čitanje: Ez 33, 7-9

*Ako bezbožnika ne opomeneš,
krv njegovu tražit ću iz tvoje ruke.*

Čitanje Knjige proroka Ezekiela

Ovo govori Gospodin:
»Tebe sam, sine čovječji, postavio
za stražara domu Izraelovu: kad čuješ
riječ iz mojih usta, opomeni ih u moje ime.

Reknem li bezbožniku: 'Bezbožniče,
umrijet ćeš!' – a ti ne progovoriš i ne
opomeneš bezbožnika da se vrati od
svojega zloga puta, bezbožnik će umrijeti
zbog svojega grijeha, ali krv njegovu tražit
ću iz tvoje ruke. Ali ako bezbožnika
opomeneš da se vrati od svojega zloga
puta, a on se ne vrati sa svojega puta on
će umrijeti zbog svojega grijeha, a ti si
spasio život svoj.«

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 95, 1-2.6-9

*O da danas glas Gospodnji
poslušate, ne budite srca tvrda!*

Dođite, kličimo Gospodinu,
uzvikujmo Hridi, Spasitelju svome!
Pred lice mu stupimo s hvalama,
kličimo mu u pjesmama!

Dođite, prignimo koljena i padnimo nice,
poklonimo se Gospodinu koji nas stvorio!
Jer on je Bog naš, a mi narod paše
njegove,
ovce što on ih čuva.

O da danas glas mu poslušate:
»Ne budite srca tvrda kao u Meribi,
kao u dan Mase u pustinji
gdje me iskušavahu očevi vaši,
iskušavahu me premda vidješe
djela moja.«

Drugo čitanje: Rim 13, 8-10

Ispunjenje Zakona jest ljubav.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo:
Nikomu ništa ne dugujete, osim da jedni druge ljubite. Jer tko drugoga ljubi, ispunio je Zakon. Uistinu: *Ne čini preljuba! Ne ubij! Ne ukradi! Ne poželi!* I ima li koja druga zapovijed, sažeta je u ovoj riječi: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. Ljubav bližnjemu zla ne čini. Punina dakle Zakona jest ljubav.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Mt 18, 15-20

Ako te poslušša, stekao si brata.

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

Uono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:
»Pogriješi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo. Ako te poslušša, stekao si brata. Ne poslušša li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka počiva svaka tvrdnja. Ako ni njih ne poslušša, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne poslušša, neka ti bude kao poganin i carinik.

Zaista, kažem vam, što god svežete na zemlji, bit će svezano na nebu; i što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno na nebu.

Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima.«

Riječ Gospodnja

Bratska opomena

Molim za milost: da budem spreman udijeliti i primiti bratsku opomenu!

Naš zajednički život je lijep, zanimljiv i privlačan. Napose mladi osjećaju potrebu zajedništva i odani su prijateljstvu. Međutim, zajednički život nije uvijek lagan i traži od nas spremnost na suradnju i prihvaćanje drugih kad nam to nije baš ugodno. Isus nas poučava kako bismo trebali postupati u upravo u situacijama koje nisu lagane. Konflikti su naša svakodnevna stvarnost. Naše pogreške i nespretni koraci također. Napetosti i suprotnosti stalne su pratilje našeg zajedništva. Dobro znamo koliko smo zajedničkih pothvata započeli s entuzijazmom i sve je izgledalo skladno i dobro. A onda su se počele događati među ljudima neobične stvari. Nitko nije zaštićen od negativnih utjecaja koji se znaju širiti u zajednicama poput virusa i prijete uništenju zajedništva.

Očito, Isus nije predvidio svoju Crkvu kao zajednicu »čistih« koji su besprijekorni i među kojima je sklad i poštenje. Crkva je zajednica grešnika koji dnevno padaju i griješe. Ali Crkva je zajednica dijaloga i međusobnog razgovora. Mi smo katkad zbunjeni zbog onoga što pojedinci čine u zajednicama. Ne znamo kako u takvim situacijama postupiti. Najčešće uzvraćamo

milo za drago. Tako naša komunikacija prestaje i postajemo suparnici i protivnici jedni drugima. Isus nas savjetuje što trebamo činiti. Potiče nas da stvaramo ozračje ljubavi i prihvaćanja u kojemu se može ostvarivati dijalog koji nije uvijek ugodan. Ne smijemo olako donositi svoje sudove o drugima. Tako ih jednostavno smještamo u određene kategorije. Postavljamo se za korektore drugih što ih vrijeđa i ponižava. Ipak, moramo u pojedinim situacijama reći svome bližnjemu kad zamijetimo da nije dobro što čini. Pri tome trebamo biti vrlo osjetljivi i pažljivi. Ne možemo drugoga upozoravati ako ga ne volimo. Samo u ljubavi i s ljubavlju možemo to činiti. Isusov ponajbolji »učenik« Pavao dobro je shvatio što je Isus govorio. Zato piše Galaćanima: *Braćo, ako se tko i zatekne u kakvu prijestupu, vi, duhovni, takva ispravljajte u duhu blagosti.*

Isus postupa osjetljivo i duboko psihološki. Najprije treba razgovarati oči u oči s onim koji je pogriješio. Ne iznositi pogreške na »velika zvona«. Sigurno da za štetu nanесenu drugome treba odgovarati. I pred sudom ako ustreba. Ako ne uviđa svoje pogreške, treba se i s drugima savjetovati. I zbog toga da ne budemo samo odviše subjektivni. Da čujemo što će i drugi o tome red. Ako se iscrpe sve mogućnosti, a on ne posluša, onda to treba učiniti javno pred zajednicom.

Gospodine, udijeli mi strpljivosti u ophođenju sa svojim bližnjima. Da ih znam prihvatiti u njihovoj različitosti. Daj mi snage da znam iskreno i s ljubavlju pristupiti onome koji čini krivo i štetu našim zajednicama, obiteljima, radnim mjestima, udrugama... Udijeli mi poniznosti da se znam s drugima savjetovati. Daj mi hrabrosti da s cijelom zajednicom djelujem na dobro sviju. Da svi shvatimo kako je zajedničko dobro ispred osobnog i da svi trebamo doprinositi rastu i kvaliteti našeg zajedničkog života.

Isus ide još dalje od osnova psihologije i naših temeljnih ljudskih relacija. Učenicima je predao vlast opraštanja, »svezivanja i odrješivanja«, vlast u sakramentu svete ispovijedi. Tu se razrješuju i razmršuju najteže situacije ljudske savjesti. Tu se čovjek izmiruje sa sobom, s drugim čovjekom i s Bogom. Tu osjeća da se opet može vratiti u zajednicu koja mu treba i koja njega također treba.

Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima."

Ovo su jedne od najutješnijih riječi koje Isus ostavlja svojim učenicima i svima nama. Da, nismo sami. Crkva je mjesto posebne Isusove prisutnosti. On je među nama. Uvijek je tamo gdje smo u njegovo ime okupljeni. Svaka naša zajednička molitva i pobožnost tome svjedoči.

Gospodine, hvala ti što si s nama. Hvala što svojom prisutnošću blagoslivljaš i povezuješ naše zajedništvo. S nama si u obiteljima kad smo sabrani na molitvu. S nama si u našim zajednicama koje se sabiru oko tebe i traže snagu za svoje djelovanje. Ti nas sve povezuješ u našoj različitosti i stalo ti je do svakog pojedinog. Pomozi da i mi djelujemo u tvom duhu.

Mirko Nikolić, *Nedjeljni susreti A*, FTI, Zagreb, 2010.

<https://croexpress.eu/>

Bolesničko pomazanje

II. Primatelj i služitelj ovoga sakramenta

U teškoj bolesti

Bolesnička pomast »nije sakrament samo za one koji se nalaze u krajnjoj životnoj pogibelji. Sigurno je već prikladno vrijeme za njegovo primanje netom se vjernik zbog bolesti ili starosti nalazi na početku smrtne pogibelji«.

Ovaj se sakrament može ponoviti ako bolesnik po primljenoj pomasti prizdravi, a onda nastupi druga teška bolest. U tijeku iste bolesti sakrament se može ponoviti ako nastupi pogoršanje. Prije pogibeljna kirurškog zahvata prikladno je primiti bolesničku pomast. Isto vrijedi i za starije osobe kojih nemoć biva sve veća.

»...Neka dozove starješine crkve«

Samo su svećenici (biskupi i prezbiteri) djelatnici bolesničke pomasti. Njihova je dužnost da vjernike pouče o blagodatima ovog sakramenta. Neka vjernici ohrabre bolesnike da traže od svećenika ovaj sakrament. Bolesnici neka se pripreve da ga prime s dobrim raspoloženjem, uz pomoć svoga pastira i cijele crkvene zajednice, koja je pozvana da bolesnike na poseban način okruži svojim molitvama i bratskom skrbi.

III. Slavlje sakramenta

Bolesnička je pomast, kao i svi sakramenti, liturgijsko i zajedničarsko slavlje, bilo da biva u obitelji, bolnici ili crkvi, bilo za samo jednog bolesnika ili za skupinu nemoćnika. Veoma je prikladno da se slavi unutar euharistije kao spomen-čina Gospodnjeg Vazma. Ako to okolnosti svjetuju, slavlju ovog sakramenta može prethoditi sakrament pokore, a za njim uslijediti euharistija. Kao sakrament Kristova Vazma, euharistija bi trebala uvijek biti posljednji sakrament na zemaljskom putovanju, »popudbina« za »prelazak« u vječni život.

Riječ i sakrament nerazdvojiva su cjelina. Služba riječi, kojoj prethodi pokornički čin, uvodi u slavlje. Kristove riječi i apostolsko svjedočenje oživljuju vjeru bolesnika i zajednice da bi od Gospodina iskali snagu njegova Duha.

Slavlje sakramenta ima ove glavne dijelove: »starješine Crkve« - u šutnji - polažu ruke na bolesnike; nad bolesnicima mole u vjeri Crkve; to je epikleza vlastita ovom sakramentu; slijedi pomazanje uljem, što ga je, ako je moguće, blagoslovio biskup. Ti liturgijski čini pokazuju koju milost ovaj sakrament daje bolesnicima.

IV. Učinci slavlja ovoga sakramenta

Posebni dar Duha Svetoga. Osnovna milost ovog sakramenta jest milost potpore, mira i ohrabrenja za nadvladavanje tegoba vlastitih teškoj bolesti ili staračkoj nemoći. Ta milost je dar Duha Svetoga koja obnavlja pouzdanje i vjeru u Boga, jača protiv napasti Zloga, to jest protiv napasti obeshrabrenja i tjeskobe pred smrću. Ta potpora Gospodnja snagom njegova Duha privodi bolesnika k ozdravljenju duše, a također i tijela, ako je to volja Božja. I povrh toga »ako je sagriješio, oprostit će mu se« (Jak 5, 15).

Sjedinjenje s mukom Kristovom. Po milosti ovog sakramenta bolesnik prima snagu i dar da se tješnje sjedini s Kristovom mukom: bolesnik na neki način biva posvećen da donosi plodove po suobličenju s otkupiteljskom Kristovom mukom. Trpljenje, posljedica istočnog grijeha, prima novi smisao: postaje udioništvo u Kristovu spasiteljskom djelu.

Milost crkvenog zajedništva.

Vjernici koji prime ovaj sakrament dragovoljno se »sjedinjaju s Kristovom mukom i smrću i tako pridonose dobru Božjeg naroda«. Slaveći ovaj sakrament Crkva se, u općinstvu svetih, zauzima za bolesnikovo dobro, a bolesnik, po milosti sakramenta, sa svoje strane pridonosi posvećenju Crkve i dobru svih ljudi za koje Crkva trpi i za koje se, po Kristu, prinosi Bogu Ocu.

Priprava za posljednji prelazak. Ako se sakrament bolesničkog pomazanja dijeli svima koji podnose teške bolesti i slabosti, s više se razloga daje onima koji su »na izlazu iz ovog života«, tako da se nazivao i »sakramentom umirućih« (zapravo

izlazećih - sacramentum exeuntium). Sakrament bolesničkog pomazanja dovršuje naše suobličenje sa smrću i uskrsnućem Kristovim, što ga je sakrament krsta započeo. On nadopunjuje sveta pomazanja koja obilježavaju sav kršćanski život: krsno je pomazanje u nama zapečatilo novi život, a krizmeno nas ojačalo za životnu borbu; ovo posljednje pomazanje poput čvrste utvrde brani svršetak našega zemaljskog života u posljednjim borbama pred ulazak u Očinski dom.

V. Popudbina: posljednji sakrament kršćana

Onima koji su na izlazu iz ovoga svijeta, uz sakrament bolesničkog pomazanja Crkva nudi euharistiju kao popudbinu. Pričest tijelom i krvlju Kristovom u trenutku prijelaza k Ocu ima osobito značenje i važnost. To je sjeme vječnog života i moć uskrsnuća, prema Gospodinovim riječima: »Tko blaguje moje tijelo i pije moju krv, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan« (Iv 6, 54). Euharistija, sakrament Krista umrlag i uskrsloga, biva ovdje sakrament prijelaza iz smrti u život, iz ovoga svijeta k Ocu.

I kao što sakramenti krsta, potvrde i euharistije čine jednu cjelinu, te ih nazivamo »sakramenti kršćanske inicijacije«, tako se može reći da sakramenti: pokore, bolesničkog pomazanja i euharistije, kao popudbine, tvore na kraju kršćanskog života »sakramente pripreme za Domovinu« ili sakramente dovršetka zemaljskog hodočašćenja.

Mali vjeronaučni leksikon

Katoličanstvo

Duhovnost

Prihvatanje i življenje osnovnih vjerskih istina i moralnih načela prema katoličkom se vjerovanju događa na više načina.

Liturgijsko-sakramentalna duhovnost namijenjena je svim vjernicima i prvi je i osnovni oblik duhovnosti u katolicizmu. Uz bogoštovnu funkciju liturgija i primanje sakramenata ima i duhovnu, osoban doživljaj vjerskih istina, odgoj savjesti u evanđeoskom duhu, te prosvjetljenje.

Pučka pobožnost namijenjena je širim vjerskim slojevima (hodočašća, postovi, devetnice, križni put, krunica), a svrha joj je da se u pučkoj supkulturi i mentalitetu na primjeren način proživi kršćanska vjera.

Asketsko-mistični put duhovnosti, u katolicizmu posebno naglašen, stoljećima je nalazio svoj izraz u redovništvu. U katoličkom je redovništvu prevagnuo tip zajednice u kojoj se traga za skladom između kontemplacije i akcije, osobnoga duhovnog usavršavanja i djelovanja unutar šire zajednice i društva (fizički i intelektualni rad, misijska djelatnost, školstvo, karitativna djelatnost). Tako se kroz povijest razvila benediktinska, cistercijska, karmelićanska, dominikanska, franjevačka i isusovačka duhovnost, a u novije vrijeme duhovnost raznih kongregacija i svjetovnih instituta.

Katolička mistika nadahnjivala se novozavjetnim (Ivan Evanđelist i Pavao) i neoplatonističkim izvorima (Pseudodionizije). Glavni su katolički mistici Bernard iz Clairvauxa, sv. Hildegarda, Hugo iz Svetog Viktora, Rikard iz Svetog Viktora, sv. Gertruda Velika, sv. Mehtilda Magdeburška, sv. Franjo Asiški, Meister Eckhart, Ivan Tauler, Henrik Suzon, Ivan Gerson, I. van Ruysbroeck, Katarina Sienska, Ivan od Križa, Terezija Avilska.

U službi je katoličke duhovnosti bogata i raznolika sakralna umjetnost, duhovna (Toma Kempenac, Marko Marulić, Ignacije Lojolski, Franjo Saleški, P. Berulle, Terezija iz Lisieuxa) i nabožna (M. Divković, J. Habelić) književnost. Sustavnim proučavanjem duhovnosti bavi se duhovna teologija.

Teologija

Prema katoličkom učenju milost pretpostavlja narav, a vjera razum (*fides quaerens intellectum*) pa je teologija kao sustavno obrazlaganje objave zauzela važno mjesto u katolicizmu. Izvori su katoličke teologije svetopisamska objava, kršćanska predaja i učenje ekumenskih koncila. U patrističkom razdoblju teološko se nazivlje razvijalo pod utjecajem neoplatonizma (augustinizam), u srednjem vijeku pod utjecajem aristotelizma (skolastika), a u novom vijeku pod utjecajem novijih filozofskih sustava (fenomenologija, egzistencijalizam, personalizam).

U prvom tisućljeću zapadna će Crkva biti obilježena Augustinovom teologijom (odnos naravi i milosti, ekleziologija i sakramentologija), a augustinizam će biti nazočan u katoličkoj teologiji sve do reformacije (XVI. stoljeće) i jansenističkog pokreta (XVII. stoljeće).

U ranome srednjem vijeku (V.-XI. st.) uglavnom se čuva i prenosi teologija crkvenih otaca, osobito latinskih (Hilarije iz Poitiersa, Ambrozije Milanski, Jeronim, Augustin i Grgur Veliki).

Za skolastike (XI.-XIII. st.) veliki teolozi (Anselmo Canterburyjski, Albert Veliki, Toma Akvinski, Bonaventura i Ivan Duns Skot) aristotelovskim će kategorijama nastojati izreći objavu i produbiti odnos razuma i vjere.

U visokome srednjem vijeku (XIV.-XVI. st.) dolazi do stagnacije skolastičke teologije pod utjecajem nominalizma (William Occam, G. Biel).

U posttridentskom razdoblju (XVI./XVII. st.) dolazi do obnove skolastičke teologije. To je doba apologetskih i kontroverzističkih disputa (R. Bellarmin).

U XVIII. st. teologija stagnira, a napredak postiže crkvena historiografija.

U XIX. st. dolazi do obnove teološke misli (John Henry Newman). Potkraj tog stoljeća obnavlja se neoskolastička teologija.

U XX. st. dolazi do procvata katoličke teologije (Jean Danielou, Henri de Lubac, Yves Congar, Karl Rahner, Urs von Balthasar, E. Schillebeeckx, H. Kung), koja unutar moderne slike svijeta nastoji izložiti kršćansku poruku.

Filozofija

Odnos vjere i razuma, objave i razumske spoznaje nametnuo se kršćanstvu na samom početku pa je filozofija u povijesti katolicizma našla važno mjesto, veće nego u pravoslavlju i protestantizmu. Pritom je katolicizam slijedio otačku tradiciju pozitivna odnosa prema naravnoj spoznaji i komplementarnost razuma i vjere ("Shvati da bi vjerovao, vjeruj da bi shvatio").

U prvom tisućljeću prevladavao je neoplatonistički utjecaj (Augustin, Pseudodionizije, Ivan Skot Eriugena), koji se nastavlja i u drugom tisućljeću (Bonaventura, Nikola Kuzanski, Pico de la Mirandola).

Za skolastike (XI.-XIII. st.) prevladava aristotelovski utjecaj, posredovan preko Boetija i Averroesa. Anselmo Canterburyjski naglašava važnost dijalektike u teološkom istraživanju (*fides quaerens intellectum*) i izlaže ontološki dokaz za postojanje Boga. Škola iz Chartresa (Bernard iz Chartresa, Ivan Salisburyjski) i Abelard produbljuju logičke i gnoseološke probleme, a predstavnici visoke skolastike (Albert Veliki, Toma Akvinski, Duns Skot) dograđuju metafizički skolastički sustav. Pritom će dominikanska škola (tomizam) zastupati realizam, a franjevačka (skotizam) nominalizam. Tomizam će se postupno nametnuti kao službena katolička filozofija, osobito nakon Tridentskog koncila (XVI. st.), a preporučit će ga i papinski dokumenti potkraj XIX. st. (neotomizam).

U XX. st. katolički filozofi slijede i neskolastičke smjerove (Maurice Blondel, Pierre Teilhard de Chardin), egzistencijalizam (Charles Peguy, Miguel de Unamuno, Gabriel Marcel) i personalizam (Edmond Mounier).

Vidi: Opći religijski leksikon, LZ Miroslav Krleža, Zagreb 2002.

NAŠI POKOJNI

- DARKO ČORAK,**
PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 6. rujna 1991.
- NIKOLA JELINIĆ,**
PU koprivničko - križevačka, Viduševac, 6. rujna 1991.
- ŽELJKO NIKIĆ,**
PU sisačko - moslavačka, Rajići, 7. rujna 1991.
- ADEMI DENAC,**
PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 8. rujna 1991.
- MLADEN BIŠĆAN,**
PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 8. rujna 1991.
- MATO ČANČAR,**
PU primorsko - goranska, Kusonje, 8. rujna 1991.
- ŽELJKO VREBAC,**
MUP, Pakrac, 8. rujna 1991.
- ANTON ZEFI,**
PU istarska, Hrvatska Kostajnica, 8. rujna 1991.
- MILAN NOŽINIĆ,**
PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 9. rujna 1991.
- MILAN MAJETIĆ,**
PU ličko - senjska, Divoselo, 9. rujna 1993.
- DRAGAN BRDAR,**
PU primorsko - goranska, Topusko, 10. rujna 1991.
- MARIJAN MATEKOVIĆ,**
PU sisačko - moslavačka, Kostajnički Majur, 10. rujna 1991.
- MILAN FRKOVIĆ,**
PU ličko - senjska, Gospić, 10. rujna 1991.
- ŠIMO BOŠNJAKOVIĆ,**
PU brodsko - posavska, Čovac, 11. rujna 1991.
- DAMIR KLASNIĆ,**
MUP, Zagreb, 11. rujna 1992.
- VLADO ANDRIJEVIĆ,**
PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.
- TOMICA BABIĆ,**
PU sisačko - moslavačka, Rosulje, 12. rujna 1991.

TOMISLAV JERGOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN KOSTRIĆ,

PU istarska, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

VITOMIR MARGETAN,

PU bjelovarsko - bilogorska, nestao, Pakrac 12. rujna 1991.

DANKO PAVIČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

PERO PRPIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Nepoznato, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN VUJČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ŽELJKO BJELIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAGO LENARTIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

IVAN LEŠKOVIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ZDRAVKO MAJTA,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

BOŽAN MILOŠ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN PELEGRIN,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

IVICA ŠNJARIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

STIPICA VUKADIN,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ĐURO ŽIVKO,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DARKO TURKALJ,

PU varaždinska, Gospić, 12. rujna 1993.

POČIVALI U MIRU!

Mala Gospa

Mala Gospa je blagdan rođenja Blažene Djevice Marije. Slavi se 8. rujna svake godine.

Marijino rođenje je naviješteno u Starom zavjetu. Nakon pada Adama i Eve u grijeh, Bog im se ukazuje, prekora ih i tjera ih iz zemaljskog raja. Bog govori zmiiji: *"Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu"* (Post 3,15). Drugi vatikanski sabor naučava, da je Marija proročki označena u tome obećanju o pobjedi nad zmijom.

Mariju je rodila njezina majka, sveta Ana oko 20. godine prije Krista. Očuvana je od svake mrlje istočnoga grijeha od trenutka svoga bezgrešnog začeća.

Blagdan Male Gospe ima svoje početke u Jeruzalemu, u 5. stoljeću. Tada je, naime, na mjestu gdje je prema predaji stajala Marijina rodna kuća, sagrađena crkva u čast svetoj Ani, Marijinoj majci. Kao spomen na ovu posvetu razvio se blagdan u čast Male Gospe: najprije na kršćanskom Istoku, a od 7. stoljeća i na Zapadu.

Za crkveni kalendar je karakteristično da za kalendarske spomendane svetaca uzima njihov "rođendan za nebo", to jest njihov smrtni dan. U tri slučaja se, naprotiv, kao blagdan slavi početak zemaljskog života: Isusovo rođenje na Božić, rođenje Ivana Krstitelja 24. lipnja i Marijino rođenje - Malu Gospu 8. rujna.

<http://zupa-cernik.hr>

Slavimo Mariju,

Svetkovine , blagdani i spomendani

Marijine svetkovine

- 1.sječnja: **Svetkovina Svete Bogorodice Marije**
- 15. kolovoza: **Uznesenje Blažene Djevice Marije - Velika Gospa**
- 8. prosinca: **Bezgrešno začeće Blažene Djevice Marije**

Marijini blagdani

- 8 rujna: **Rođenje Blažene Djevice Marije - Mala Gospa**
- 31. svibnja: **Pohođenje Blažene Djevice Marije**

Marijini obavezni spomendani

- 2. kolovoza: **Blažena Djeвица Marija, Gospa od Anđela**
- 22. kolovoza: **Spomen Blažene Djevice Marije Kraljice**
- 15. rujna: **Spomen Blažene Djevice Marije Žalosne**
- 7. listopada: **Spomen Blažene Djevice Marije od svete Krunice**
- 21. studenoga: **Prikazanje Blažene Djevice Marije, Gospa od Zdravlja**

Marijini neobavezni spomendani

- 11. veljače: **Spomen Majke Božje Lurdske**
- Subota nakon svetkovine Presvetog Srca Isusova: **Bezgrešno Srce Marijino**
- 16. srpnja: **Spomen Majke Božje Karmelske**
- 5 kolovoza: **Posveta Bazilike Majke Božje Velike**